

DIENSTVERLENERS OP DE ZUIDAS

moeten hun maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen

Veel beleggers vragen zich af waarom de VEB bij een beurschandaal vaak de accountant op de korrel neemt, maar nooit de betrokken advocaten of fiscalisten. Het antwoord is dat accountants een belangrijke maatschappelijke rol hebben en advocaten en fiscalisten niet. **Maar is dat wel zo?**

De afgelopen jaren is de aandacht van de VEB voor het functioneren van de accountant toegenomen. Terecht, want de accountant heeft als vertrouwensman van het maatschappelijk verkeer een bijzondere functie in de financiële wereld. Anders dan de advocaat of fiscalist dient de accountant bij het afgeven van een controleverklaring bovenal het publieke belang en niet alleen het private belang van zijn cliënt. Inmiddels is een kentering zichtbaar: bankiers wordt een maatschappelijke rol toebedeeld en binnen de fiscaliteit en advocatuur klinkt eenzelfde roep.

Niet meer blindelings gaan voor de belangen van de cliënt; ook advocaten en fiscalisten moeten kijken naar de maatschappelijke gevolgen van hun handelen. Zo worden de fiscalisten die zijn genoemd in de Panama Papers aangesproken op de moraliteit van hun handelen. Apple en McDonald's worden aangesproken op het gebruik van fiscale sluiproutes en moeten mogelijk het behaalde voordeel alsnog terugbetalen.

De advocaten die voorafgaand aan de financiële crisis betrok-

ken waren bij het opstellen van de documentatie voor de "giftige hypotheek" valt inmiddels dezelfde kritiek ten deel als de bankiers die deze stukken destijds doorverkochten aan ondeskundige derden. Een hoogleraar Ondernemingsrecht verzuchtte: "Juristen bleven buiten schot, maar waar was onze integriteit? Wat hebben wij werkelijk gedaan om de problemen te voorkomen? Ofwel we wisten dat financiële producten niet deugden, en we deden niets. Of we wisten het niet. In beide gevallen hebben we als beroeps-groep gefaald."

Een maatschappelijke rol brengt ook een verantwoordelijkheid jegens de maatschappij met zich mee. En een aansprakelijkheid bij veronachtzaming van deze verantwoordelijkheid, zoals accountants de afgelopen jaren hebben moeten ervaren.

Behalve de belangrijke maatschappelijke rol die zichtbaar is in de accountantsverklaring bij de jaarrekening, hebben accountants nog iets dat beleggers aanspreekt: diepe zakken. Bij een failliete onderneming valt immers weinig schade te verhalen en ook bestuurders en commissarissen

zitten in de regel niet zo ruim bij kas dat zij de door de aandeelhouders geleden schade kunnen vergoeden. Accountants realiseren zich dit maar al te goed. Zo voeren accountants een sterke lobby om hun aansprakelijkheid bij wet te beperken. In diverse landen in Europa met succes; in Nederland niet.

De VEB heeft diverse accountants aangesproken nadat de onderneming die zij controleerden failliede of met misstanden te maken kreeg. Zo heeft de VEB de volgende accountants op de korrel: PWC (LCI), Deloitte (Innoconcepts en Ahold), EY (Landis), KPMG (Imtech en SNS Reaal). Om inzicht te krijgen in het handelen van de accountant kan een tuchtprocedure nuttig zijn. In een tuchtprocedure wordt bezien of de accountant heeft gehandeld naar normen van de eigen beroepsgroep. Deze tuchtprocedures hebben tot openbaarmaking van schrikbarende praktijken geleid: diverse accountants gaven een goedkeurende verklaring af terwijl de controle nog niet was afgerond. Dit soort bevindingen zijn een eerste stap naar aansprakelijkheid van de accountant.

TUCHTRECHT VOOR BANKIERS

Vanaf 1 april 2015 geldt ook tucht-recht voor bankiers die werkzaam zijn bij Nederlandse banken. Tot veel succesvolle tuchtklachten heeft dat nog niet geleid. Een ruime meerderheid van de klachten is afgewezen. Ongeveer 90.000

**EEN MAAT-
SCHAPPELIJKE
ROL BRENGT
OOK EEN
VERANTWOOR-
DELIJKHEID
JEGENS DE
MAATSCHAPPIJ
MET ZICH MEE**